

Profiel van kwalificatiedossier:

Sociaal werk

Crebonr. 23384

» **Sociaal werker (Crebonr. 25958)**

Versie

Gewijzigd 2024

Geldig vanaf

01-08-2024

Opleidingsdomein

Zorg en welzijn (Crebonr. 79140)

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 01-09-2023

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Overzicht van het kwalificatiedossier	5
Basisdeel	6
1. Beroepsspecifieke onderdelen	6
B1-K1: Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen	6
B1-K1-W1: Onderzoekt de behoefte aan sociaal werk	8
B1-K1-W2: Kiest samen met mensen een aanpak voor ondersteuning	8
B1-K1-W3: Versterkt de sociale basis	9
B1-K1-W4: Biedt praktische ondersteuning bij dagelijks functioneren	10
B1-K1-W5: Zet een activiteit in om doel(en) te bereiken	11
B1-K1-W6: Komt op voor de rechten van mensen	11
B1-K1-W7: Evalueert de aanpak voor ondersteuning	12
B1-K2: Werken in een organisatie en aan de eigen beroepsontwikkeling	13
B1-K2-W1: Voert het beleid uit	13
B1-K2-W2: Voert administratieve taken uit	14
B1-K2-W3: Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling	14
2. Generieke onderdelen	15
Profieldeel	16
P1: Sociaal werker	16

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo-opleiding.

Opbouw dossier

Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-beroepen en bestaat uit:

1. Het **basisdeel** (B), dat gevormd wordt door:
 - a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier.
 - b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
Nederlandse taal;
rekenen;
loopbaan en burgerschap; en
voor zover het niveau 4 betreft: Engels.
2. Het **profieldeel** (P). Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

De beroepsopleiding in het mbo is gebaseerd op een kwalificatie en één of meer **keuzedelen** (D). Keuzedelen hebben tot doel om bovenop de kwalificatie een verdieping of verbreding te leveren bij de toerusting voor de arbeidsmarkt of een extra voorbereiding voor een vervolgopleiding. De beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Op deze website staat het overzicht met alle keuzedelen.

Taal en rekenen

De generieke kwalificatie-eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel. Als sprake is van beroepsspecifieke taal- en rekeneisen is dit aangegeven in de kolom 'vakken en vaardigheden'. Daarnaast kan in de kolom 'gedrag' een extra verduidelijking aangegeven zijn hoe deze beroepsspecifieke taal- en rekeneisen worden ingezet in een werkproces.

Verantwoordingsinformatie

Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam profiel	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Beroepsvereisten	Typering van de kwalificatie
P1 Sociaal werker	4	Nee	middenkaderopleiding

B1-K1 Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen	B1-K1-W1	Onderzoekt de behoefte aan sociaal werk
	B1-K1-W2	Kiest samen met mensen een aanpak voor ondersteuning
	B1-K1-W3	Versterkt de sociale basis
	B1-K1-W4	Biedt praktische ondersteuning bij dagelijks functioneren
	B1-K1-W5	Zet een activiteit in om doel(en) te bereiken
	B1-K1-W6	Komt op voor de rechten van mensen
	B1-K1-W7	Evalueert de aanpak voor ondersteuning

B1-K2 Werken in een organisatie en aan de eigen beroepsontwikkeling	B1-K2-W1	Voert het beleid uit
	B1-K2-W2	Voert administratieve taken uit
	B1-K2-W3	Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling

Profieldeel

De profielen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1 Sociaal werker
Geen extra kerntaken en werkprocessen

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

De sociaal werker is werkzaam bij organisaties, instellingen of samenwerkingsverbanden die zich richten op het welbevinden van mensen* door te werken aan één of meer leefgebieden:

- wonen en leefbaarheid;
- werk, leren, dag- en vrijetijdsbesteding;
- sociale relaties;
- financiële bestaanszekerheid;
- lichamelijke gezondheid;
- psychische gezondheid;
- zingeving.

De sociaal werker ondersteunt mensen en groepen op een of meer leefgebieden om de kwaliteit van hun dagelijks leven te behouden of te verbeteren. De sociaal werker staat midden in de samenleving én naast de mensen. De sociaal werker gaat naar mensen toe of ontvangt ze op locatie.

* Er worden veel benamingen gebruikt om deze mensen aan te duiden: inwoners, bewoners, burgers, cliënten enz. Voor de eenduidigheid en leesbaarheid gebruiken we de term mensen, ook wanneer het om één mens gaat. Ook de term doelgroep(en) wordt gebruikt.

Typerende beroepshouding

Werken als sociaal werker betekent werken met mensen. Hierbij speelt de professional als persoon een essentiële rol. Gedrag en vakmanschap van de sociaal werker zijn van doorslaggevend belang bij het aangaan van betekenisvolle relaties met mensen en bij het bereiken van de gewenste resultaten. De sociaal werker heeft een positieve grondhouding, staat op voet van gelijkwaardigheid met mensen en gaat respectvol met ze om. De sociaal werker is ondernemend, onderzoekend en nieuwsgierig, neemt initiatief om mensen op te zoeken in hun eigen omgeving (outreaching werken) en is present en bereikbaar voor mensen. De sociaal werker is er steeds op gericht om de sociale basis van mensen te ondersteunen en te versterken met oog voor de leefomgeving en maatschappelijke context waarin mensen functioneren. De sociaal werker kan omgaan met diversiteit, legt verbinding met en tussen mensen, toont betrokkenheid, is open, communiceert duidelijk en passend en maakt moeilijkheden bespreekbaar. De sociaal werker is gericht op het activeren en motiveren van mensen om haalbare activiteiten te ondernemen, om zich in te zetten voor anderen of voor hun buurt of om nieuwe mensen te ontmoeten. De sociaal werker kan omgaan met professionele afstand en nabijheid, reflecteert op zijn handelen, weet wanneer die andere disciplines moet inschakelen en onderneemt hierop actie. De sociaal werker is integer, empathisch en assertief, heeft durf en daadkracht, is vasthoudend, heeft veel geduld, is dienstverlenend en staat open voor opvattingen van anderen.

Resultaat van de beroepengroep

Mensen hebben passende ondersteuning ontvangen om de kwaliteit van hun dagelijks leven te behouden of te verbeteren. Hierdoor zijn mensen in staat om - zo optimaal mogelijk - te functioneren in hun eigen leefomgeving en te participeren in de maatschappij.

B1-K1: Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen

Complexiteit

Het sociaal functioneren van mensen is altijd verbonden met de leefomgeving en maatschappelijke context. Dit maakt het werk complex: het vraagt van de beginnend beroepsbeoefenaar dat die oog heeft voor zowel de behoeftes en mogelijkheden van mensen en groepen in hun leefomgeving als voor de maatschappelijke context. Daarnaast heeft de beginnend beroepsbeoefenaar te maken met een grote diversiteit van doelgroepen met wisselende behoeftes aan ondersteuning op verschillende leefgebieden. Het werkveld is breed en de werkzaamheden zijn afhankelijk van de doelgroep en de context gestructureerd of juist wisselend. De beginnend beroepsbeoefenaar voert zijn werk uit op diverse locaties, bij mensen thuis of in de leefomgeving van mensen. Voor een goede beroepsuitoefening past de beginnend beroepsbeoefenaar een scala aan brede en specialistische kennis

B1-K1: Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen

en vaardigheden toe. De beginnend beroepsbeoefenaar analyseert redelijk complexe ondersteuningsbehoeftes en gaat hiermee zo nodig op creatieve wijze aan de slag. De beginnend beroepsbeoefenaar voert diens werk uit op basis van vastgestelde kaders en maakt gebruik van bestaande werkwijzen, die die soms combineert.

De beginnend beroepsbeoefenaar kan te maken hebben met (ethische) dilemma's op het gebied van:

- het maatschappelijke krachtenveld met soms tegengestelde belangen;
- het belang van mensen versus maatschappelijke ontwikkelingen;
- het belang van mensen versus het belang van de eigen organisatie of opdrachtgever;
- de regelmatige wisselingen van beroepsrol;
- randvoorwaarden en beperkte voorzieningen;
- het vinden van de balans tussen nabijheid en afstand.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig aan het behouden of verbeteren van de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen of groepen. Voor nieuwe en/of complexe ondersteuningsbehoeftes kan die een beroep doen op de leidinggevende, het team en/of (in- en externe) deskundigen. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met collega's en externe professionals aan een integrale aanpak van sociale vraagstukken. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de taken die de beginnend beroepsbeoefenaar uitvoert en voor diens aandeel in de samenwerking met anderen en legt verantwoording af over zijn werkzaamheden aan betrokkenen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft brede kennis van leefgebieden en hun invloed op de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen: wonen en leefbaarheid, werk, leren, dag- en vrijetijdsbesteding, sociale relaties, financiële bestaanszekerheid, lichamelijke gezondheid, psychische gezondheid en zingeving
- heeft brede kennis van doelgroepen in het sociaal werk
- heeft brede kennis van actuele maatschappelijke thema's en de gevolgen voor mensen en groepen
- heeft brede kennis van sociologie, antropologie, psychologie en pedagogie in relatie tot zijn werkzaamheden
- heeft brede kennis van armoede, schuldenproblematiek en de gevolgen hiervan voor mensen
- heeft brede kennis van psychosociale en gedragsproblematiek, van de oorzaken ervan en van hoe deze problematiek een rol speelt bij de ondersteuning van mensen
- heeft brede kennis van positieve gezondheid
- heeft brede kennis over het voorkomen van gezondheidsproblemen en de invloed van leefstijl daarbij
- heeft brede kennis van formele en informele ondersteuning en zorg
- heeft brede kennis van de sociale infrastructuur, voorzieningen en instanties
- heeft brede kennis van wijkgericht werken in relatie tot de aanpak van sociale vraagstukken
- heeft brede kennis van sociaal-financiële hulpverlening
- heeft kennis van budgetteren
- heeft brede kennis van burgerparticipatie in relatie tot de werkzaamheden
- heeft brede kennis van empowerment van doelgroepen in het sociaal werk
- heeft kennis van mensenrechten
- heeft kennis van agogische methodieken voor sociaal werk
- heeft brede kennis van groepsdynamica
- heeft brede kennis van mogelijke activiteiten als instrument om mensen en groepen te bereiken en te verbinden, zoals sport, muziek, drama, beeldende vorming, spel, burgerschapsvorming en educatie
- heeft brede kennis van relevante wet- en regelgeving
- heeft kennis van onderzoeksmethodieken in het sociaal werk
- kan (innovatieve) technologische hulpmiddelen doelgericht inzetten bij het sociaal werk
- kan activeringsmethodieken toepassen in de ondersteuning van verschillende doelgroepen
- kan activiteiten (zoals sport, muziek, beeldende vorming, drama, spel, burgerschapsvorming, educatie) doelgericht inzetten
- kan begeleidingsvaardigheden toepassen in de ondersteuning van verschillende doelgroepen
- kan de sociale kaart in beeld brengen en benutten in het werk
- kan eenvoudige bezwaarschriften opstellen
- kan evaluatiemethoden en -technieken toepassen in zijn werk
- kan feedbackvaardigheden toepassen in het werk
- kan communicatieve vaardigheden en gesprekstechnieken toepassen
- kan het handelen onderbouwen vanuit de beroepsethiek
- kan het sociale netwerk van mensen betrekken bij de ondersteuning

B1-K1: Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen

- kan eerste hulp verlenen
- kan bemiddelen bij problemen/conflicten tussen mensen of groepen
- kan methodische technieken toepassen in de ondersteuning van doelgroepen
- kan observatietechnieken toepassen in het werk
- kan omgaan met ongewenst en agressief gedrag
- kan onderhandelingsvaardigheden toepassen in zijn werk
- kan outreachend werken
- kan presentatie-, voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden toepassen en afstemmen op doelgroepen
- kan reflectievaardigheden toepassen
- kan samenwerken met partners uit het netwerk of andere disciplines
- kan signalen herkennen van situaties die de kwaliteit van het dagelijks leven negatief kunnen beïnvloeden op verschillende leefgebieden en daarop actie ondernemen volgens wet- en regelgeving en beleid/protocol van de organisatie
- kan creatieve oplossingen bedenken

B1-K1-W1: Onderzoekt de behoefte aan sociaal werk

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar volgt landelijke en regionale maatschappelijke ontwikkelingen, verkent de leefomgeving, achtergrond en sociale situatie van mensen en groepen en informeert zich over specifieke behoeften, kansen, risico's, belangen en sociale problematieken. Hiervoor zoekt die de mensen op in hun leefomgeving, maakt contact en bouwt vertrouwen op door mensen aandacht te geven, vragen te stellen, te luisteren, te observeren en 'present' te zijn als aanspreekpunt. De beginnend beroepsbeoefenaar herkent daardoor mensen met een kwetsbare positie in de samenleving en herkent risicofactoren en signalen van sociale problematiek op verschillende leefgebieden, zoals armoede, huiselijk geweld, eenzaamheid, opvoedingsproblemen, ontwikkelingsachterstanden, verslaving en schulden. De beginnend beroepsbeoefenaar brengt samen met mensen hun kwaliteiten, potentieel, belangen, behoeften, sociale (informele en formele) netwerken en doelen voor verschillende leefgebieden in kaart. Waar nodig zoekt die samenwerking met andere betrokkenen om een volledig beeld te krijgen van sociale vraagstukken en behoeftes aan sociaal werk.

Resultaat

De behoefte aan sociaal werk is samen met mensen in kaart gebracht.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont oprecht aandacht, empathie en respect in gesprekken met mensen;
- stimuleert mensen actief om over hun problemen en wensen te praten;
- gaat respectvol om met gevoelens van schaamte en stress en weerstand om hulp te vragen;
- communiceert open en duidelijk over de eigen bedoelingen;
- legt actief contact met mensen;
- stemt diens taalgebruik af op de taalvaardigheid van de gesprekspartner;
- onderhoudt een netwerk van relevante informele en formele contacten;
- komt door een adequate analyse van gegevens tot een compleet beeld van de behoeftes aan ondersteuning;
- gebruikt verschillende bronnen om relevante en voldoende informatie te krijgen;
- inventariseert actief de wensen en behoeften van mensen;
- maakt een verantwoorde afweging tussen de behoeften van mensen en belangen van de organisatie en maatschappij.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Ethisch en integer handelen, Onderzoeken, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Relaties bouwen en netwerken, Analyseren

B1-K1-W2: Kiest samen met mensen een aanpak voor ondersteuning

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bedenkt mogelijke vormen van ondersteuning die aansluiten op de behoeftes van mensen. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt met mensen de mogelijke aanpak(ken) en alternatieven.

B1-K1-W2: Kiest samen met mensen een aanpak voor ondersteuning

Samen met hen weegt die de mogelijkheden tegen elkaar af en ondersteunt bij de keuze. Wanneer dit noodzakelijk is schakelt die instanties in en/of verwijst mensen door. Samen met mensen werkt de beginnend beroepsbeoefenaar de aanpak(ken) voor ondersteuning planmatig uit en formuleert doelstellingen en acties. Waar nodig maakt die een plan van aanpak en/of een draaiboek samen met de mensen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschrijft wie welke acties onderneemt, wanneer en welke samenwerking met anderen en andere organisaties nodig is en welke middelen nodig zijn. De beginnend beroepsbeoefenaar stemt hierin af met alle betrokkenen.

Resultaat

Er is samen met mensen een aanpak voor ondersteuning gekozen die aansluit bij de behoeftes van mensen. De aanpak is afgestemd met eventueel andere betrokkenen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- vraagt actief de mening en ideeën van mensen;
- deelt actief kennis, ervaring en inzichten met mensen;
- stimuleert mensen respectvol om zelf keuzes te maken;
- is creatief bij het bedenken van mogelijke aanpak(ken) voor ondersteuning;
- zorgt voor een volledig(e) en duidelijk(e) aanpak;
- formuleert duidelijke en concrete doelen;
- stelt zorgvuldig de mensen en middelen vast die nodig zijn bij de aanpak voor ondersteuning;
- bedenkt bij de organisatie passende, haalbare en kostenbewuste aanpakken voor ondersteuning.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren, Bedrijfsmatig handelen, Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren

B1-K1-W3: Versterkt de sociale basis

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar vormt zich een beeld van de sociale basis van mensen door gesprekken met de mensen zelf en betrokkenen uit hun leefomgeving. Samen met mensen verkent die mogelijkheden om de sociale basis te versterken. De beginnend beroepsbeoefenaar stimuleert en helpt mensen op weg om hun sociale basis te versterken door bijvoorbeeld gebruik te maken van voorzieningen in hun eigen omgeving of in contact te komen met buurtgenoten. Ook stimuleert en ondersteunt die mensen om samen met anderen een bijdrage te leveren aan een prettige, veilige en gezonde leefomgeving. De beginnend beroepsbeoefenaar houdt daarbij rekening met wat mensen en hun naasten willen en aankunnen. De beginnend beroepsbeoefenaar weet welke voorzieningen er zijn in de omgeving van mensen en begeleidt mensen naar de juiste personen en instanties. De beginnend beroepsbeoefenaar stimuleert mensen om tijdig hulp in te schakelen en regelt die hulp zo nodig zelf. Als die misstanden, onveilige situaties, gebrek aan goede voorzieningen of tekortschietende samenwerking en afstemming ontdekt, overlegt die met collega's en betrokken instanties over wat nodig is om tot verbetering te komen.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft mensen ondersteund bij het versterken van hun sociale basis.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- motiveert mensen effectief om gebruik te maken van voorzieningen in hun directe leefomgeving en om aansluiting te vinden bij mensen in de buurt;
- helpt mensen actief om tijdig de stap te durven zetten naar passende vrijwillige en professionele ondersteuning;
- schept actief mogelijkheden en kansen voor mensen om zich gezien en gehoord te voelen en zich te ontwikkelen;
- motiveert met overtuiging mensen om de grenzen van hun mogelijkheden te verkennen en te bewaken;
- herkent tijdig wanneer mensen in situaties verkeren die zij zelf niet kunnen veranderen;
- stemt diens taalgebruik af op de taalvaardigheid van de gesprekspartner;
- legt actief contact met personen binnen en buiten de eigen organisatie;
- gebruikt effectief het eigen netwerk van mensen om de situatie van mensen te verbeteren;
- zoekt actief naar mogelijkheden om het eigen netwerk van mensen te vergroten en de onderlinge samenwerking te versterken;
- stimuleert actief de verbinding tussen mensen en groepen en de verbinding tussen mensen en hun leefomgeving;
- werkt actief aan het vinden van een oplossing bij problemen van mensen in hun dagelijkse leven die het gevolg zijn

B1-K1-W3: Versterkt de sociale basis

van omstandigheden waarop mensen zelf geen of te weinig invloed hebben.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken, Creëren en innoveren

B1-K1-W4: Biedt praktische ondersteuning bij dagelijks functioneren

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar brengt samen met mensen hun behoefte aan ondersteuning bij het praktisch functioneren in dagelijkse situaties en hun leefsituatie, draaglast en draagkracht in beeld. Op basis hiervan geeft die mensen praktische informatie, adviezen, voorlichting en aanwijzingen. Het kan hierbij gaan over financiën, sociale relaties, werk, opleiding, activiteiten, wonen en leefbaarheid, zingeving en/of psychische en/of lichamelijke gezondheid.

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt mensen onder andere bij de communicatie met instanties en de toegang tot (collectieve) sociale voorzieningen. Dit doet die door berichten en informatie van de overheid te vertalen naar begrijpelijke informatie, mensen te helpen bij het schrijven van berichten, het invullen van formulieren of aanvragen of het telefoneren. Mensen die in armoede leven of bij wie financiële problemen (dreigen) te ontstaan ondersteunt de beginnend beroepsbeoefenaar door de situatie samen in kaart te brengen, te zoeken naar mogelijke oplossingen en mensen te helpen bij het aanvragen van voorzieningen of financiële hulp. De beginnend beroepsbeoefenaar verwijst mensen waar nodig door naar instanties of contactpersonen uit diens professionele netwerk.

Bij alle vormen van praktische ondersteuning motiveert en ondersteunt de beginnend beroepsbeoefenaar mensen bij het ontwikkelen van competenties, bij het vertrouwen op hun eigen mogelijkheden en hun eigen netwerk, bij het maken van keuzes en afwegingen en het overzien van de gevolgen. Hiervoor creëert die een veilige situatie, maakt stappen inzichtelijk, activeert mensen om stappen te zetten en geeft complimenten. De beginnend beroepsbeoefenaar houdt rekening met de draagkracht en draaglast van mensen en neemt activiteiten geheel of gedeeltelijk over als mensen daartoe zelf niet in staat zijn.

Resultaat

Mensen zijn ondersteund bij het praktisch functioneren in dagelijkse situaties en bij het gebruik maken van voorzieningen. De eigen regie van mensen is ondersteund en zo mogelijk versterkt.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stemt de ondersteuning effectief af op de behoeften, leefsituatie, draaglast en draagkracht van mensen;
- gaat respectvol om met gevoelens van schaamte en stress en weerstand om hulp te vragen;
- geeft juist en volledig (financieel) advies en informatie;
- zet mensen er enthousiast toe aan om zelf met oplossingen te komen, stappen te zetten en alternatieven uit te proberen;
- zorgt voor volledige en nauwkeurige schriftelijke communicatie;
- formuleert duidelijk en kernachtig;
- legt op begrijpelijke wijze uit hoe iets werkt of hoe iets het beste gedaan kan worden;
- houdt zorgvuldig rekening met het belang van mensen en draagkracht en draaglast;
- werkt volgens de kaders van diens organisatie;
- zorgt voor een juiste balans tussen zelf laten doen, overnemen en doorverwijzen;
- daagt mensen doeltreffend uit om moeilijkheden te overwinnen;
- schept effectief kansen en mogelijkheden voor mensen om zich te ontwikkelen;
- is creatief bij het bedenken van mogelijkheden of oplossingen voor praktische ondersteuning;
- komt weloverwogen op voor de belangen van mensen;
- ondersteunt mensen daadkrachtig en enthousiast.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W5: Zet een activiteit in om doel(en) te bereiken

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar zet activiteiten in gang die bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen in hun leefomgeving. De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt eerst doel(en) voor een activiteit, bijvoorbeeld het verbinden van mensen en groepen of het verminderen van de kloof tussen kansarm en kansrijk. Vervolgens maakt die samen met mensen keuzes voor een passende activiteit, werkvorm, opbouw, bemensing, werkverdeling en planning. Hierbij houdt die rekening met de behoeftes, doelen, werkwijze en visie van de organisatie, maatschappelijke belangen, duurzaamheid, betaalbaarheid en veiligheid. Afhankelijk van het doel, de context en doelgroep vervult de beginnend beroepsbeoefenaar de rol van aanjager, facilitator, organisator en/of uitvoerder. De beginnend beroepsbeoefenaar gebruikt diens netwerken om activiteiten vorm te geven, voorziet betrokkenen van de benodigde informatie en expertise, faciliteert hen en voert waar nodig de regie. Afhankelijk van diens rol regelt die zelf zaken voor de voorbereiding en uitvoering van activiteiten of ondersteunt en stimuleert anderen bij de voorbereiding en uitvoering. Tijdens activiteiten stimuleert en ondersteunt de beginnend beroepsbeoefenaar mensen tot actieve deelname.

Resultaat

Er is een activiteit opgezet en uitgevoerd die een bijdrage levert aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen in hun leefomgeving. De activiteit en de rol van de beginnend beroepsbeoefenaar sluit aan bij gestelde doel(en), doelgroep en context.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stimuleert mensen enthousiast om taken op te pakken voor het organiseren van activiteiten;
- zet activiteiten doelgericht in voor verbinding tussen mensen, groepen en hun leefomgeving;
- schept effectief kansen en mogelijkheden voor mensen om zich te ontwikkelen;
- houdt bij keuzes voor het organiseren en uitvoeren van activiteiten zorgvuldig rekening met haalbaarheid, duurzaamheid en betaalbaarheid;
- geeft betrokkenen duidelijke informatie, aanwijzingen en instructies;
- houdt toezicht op de voortgang en stuurt waar nodig bij zonder de werkzaamheden (volledig) over te nemen;
- motiveert mensen enthousiast om hun best te doen, doelen te bereiken en uitdagingen aan te gaan;
- toont openlijk waardering voor de inzet van mensen;
- stimuleert effectief de onderlinge samenwerking;
- regelt tijdig de beschikbaarheid van personen en middelen;
- volgt veiligheidsregels en voorschriften nauwgezet op en wijst anderen er op;
- past zijn gedrag snel en gemakkelijk aan nieuwe omstandigheden/situaties/mensen aan.

De onderliggende competenties zijn: Plannen en organiseren, Aansturen, Samenwerken en overleggen, Bedrijfsmatig handelen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Omgaan met verandering en aanpassen, Materialen en middelen inzetten, Begeleiden, Instructies en procedures opvolgen

B1-K1-W6: Komt op voor de rechten van mensen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert situaties van bestaansonzekerheid waar mensenrechten onder druk staan, bijvoorbeeld mensenrechten op het gebied van inkomen, onderdak of deelname aan de samenleving. De beginnend beroepsbeoefenaar geeft stem aan mensen en stimuleert en ondersteunt mensen en groepen om op te komen voor hun rechten, wijst ze de weg en staat ze bij. De beginnend beroepsbeoefenaar komt zelf in actie voor de rechten van mensen en groepen die dat door omstandigheden, zorgen, stress, schaamte, ziekte of beperking niet goed (meer) kunnen of durven. Dat doet die door deskundigen en instanties te informeren over knelpunten en drempels die mensen ervaren als zij hulp nodig hebben, door misstanden of belemmeringen aan te kaarten en actief mee te denken over voorstellen voor verbetering.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft situaties waar mensenrechten onder druk staan gesignaleerd en aangekaart bij deskundigen en instanties.

B1-K1-W6: Komt op voor de rechten van mensen

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont oprecht aandacht, empathie en respect in gesprekken met mensen;
- gaat respectvol om met gevoelens van schaamte en stress en weerstand om hulp te vragen;
- is alert op situaties waarbij de mensenrechten in gedrang komen of al geschonden zijn;
- stimuleert mensen actief om over hun problemen te praten;
- legt actief contact met personen en instanties om op te komen voor de rechten van mensen;
- stemt de communicatie af op de gesprekspartner;
- onderhoudt een netwerk van relevante informele en formele contacten;
- vraagt op overtuigende wijze aandacht voor knelpunten en problemen die mensen ervaren;
- brengt voorstellen voor verbetering overtuigend over.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Relaties bouwen en netwerken, Overtuigen en beïnvloeden, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W7: Evalueert de aanpak voor ondersteuning

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar evalueert de aanpak van het sociaal werk tussentijds en aan het eind van het proces samen met mensen. De beginnend beroepsbeoefenaar evalueert of de aanpak met doelstellingen en acties nog aansluit bij de behoefte aan sociaal werk. De beginnend beroepsbeoefenaar reflecteert op diens eigen handelen en past zo nodig tussentijds diens handelen aan. De beginnend beroepsbeoefenaar kiest een manier van evalueren die past bij de uitgevoerde werkzaamheden, de mensen en de situatie en verzamelt op methodische wijze gegevens en analyseert deze. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt de gegevens uit de evaluatie met alle betrokkenen, toetst de verkregen gegevens op betrouwbaarheid, volledigheid en relevantie en trekt conclusies over voortgang en/of resultaat van de aanpak en eventuele verbeterpunten. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt voorstellen voor verbetering van de aanpak met betrokkenen en deelt evaluatiegegevens en resultaten met diens collega's en/of team. De beginnend beroepsbeoefenaar gebruikt de evaluatiegegevens en diens ervaringen om in overleggen met collega's en/of het team mee te denken over mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het sociaal werk van de organisatie.

Resultaat

De aanpak is samen met mensen en andere betrokkenen geëvalueerd en waar nodig aangepast. De evaluatiegegevens en ervaringen zijn gedeeld met collega's en/of het team.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- combineert effectief verschillende soorten gegevens en gegevens uit verschillende bronnen tot relevante informatie;
- analyseert de beschikbare gegevens grondig;
- komt door een adequate analyse van de beschikbare gegevens tot een juiste oplossing;
- gebruikt nauwkeurig verschillende bronnen om informatie te verzamelen;
- probeert effectief door vraagstukken op verschillende manieren te benaderen nieuwe inzichten te krijgen;
- bekijkt kritisch verschillende alternatieven en hun consequenties alvorens tot een conclusie te komen.
- kiest passende evaluatievormen om gegevens te verzamelen;
- kijkt kritisch naar zijn eigen handelen;
- trekt logische conclusies uit de verzamelde gegevens;
- formuleert (indien nodig) realistische voorstellen tot aanpassing;
- rapporteert objectief, volledig en nauwkeurig.
- deelt op een duidelijke manier diens kennis en expertise met anderen om de kwaliteit van de werkzaamheden te verhogen.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren, Onderzoeken

B1-K2: Werken in een organisatie en aan de eigen beroepsontwikkeling

Complexiteit

Bij het uitvoeren van organisatie- en professie gebonden taken past de beginnend beroepsbeoefenaar bestaande werkwijzen toe en werkt die aan de hand van beschikbare processen, procedures en richtlijnen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over de actuele kennis van ontwikkelingen in het werkveld en is in staat om deze toe te passen in zijn werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt vaak alleen en ontwikkelt de eigen deskundigheid door elke situatie te analyseren, afwegingen te maken, waar nodig afstemming te zoeken en te bepalen hoe die het beste kan handelen. Dit vraagt een onderzoekende houding en maakt het werk complex. De beginnend beroepsbeoefenaar kan te maken hebben met dilemma's tussen het belang van mensen en werken volgens processen, procedures en richtlijnen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden volgens het beleid van diens organisatie en voor de eigen professionele ontwikkeling en draagt bij aan de professionele ontwikkeling van collega's. De taken op het gebied van beleid, administratie en deskundigheid voert die zelfstandig uit dan wel in samenwerking met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn werkzaamheden en voor diens aandeel in de samenwerking en legt verantwoording af over diens werkzaamheden aan de mensen, collega's en de leidinggevende/opdrachtgever.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft brede kennis van doelgroepen in het sociaal werk
- heeft brede kennis van actuele maatschappelijke thema's en de gevolgen voor mensen en groepen
- heeft brede kennis van relevante wet- en regelgeving
- heeft brede en specialistische kennis over beroepsstandaarden, de beroepscode en protocollen in relatie tot de werkzaamheden
- heeft kennis van organisatiebeleid en de betekenis van dit beleid voor diens werkzaamheden
- heeft kennis van kwaliteitszorg in relatie tot de werkzaamheden
- heeft kennis van politieke besluitvorming en wetgeving en de invloed daarvan op sociaal werk
- kan (digitale) communicatiemiddelen, ICT en technologische hulpmiddelen toepassen
- kan wet- en regelgeving toepassen bij het verwerken van gegevens
- kan feedbackvaardigheden toepassen in het werk
- kan communicatieve vaardigheden en gesprekstechnieken toepassen
- kan rapportagevaardigheden toepassen
- kan reflectievaardigheden toepassen
- kan sociale vaardigheden toepassen in de communicatie met collega's en het netwerk
- kan vergadertechnieken toepassen in het werk

B1-K2-W1: Voert het beleid uit

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar kent het beleid van de organisatie en vertaalt het beleid naar eigen taken en handelen in contact met mensen en groepen. De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert knelpunten in de uitvoering van beleid, maakt deze kenbaar in de organisatie en denkt mee over oplossingen. Wanneer dat aan de orde is, verwoordt die het beleid van de organisatie richting interne en externe betrokkenen.

Resultaat

Werkzaamheden zijn uitgevoerd conform het beleid van de organisatie. Knelpunten zijn kenbaar gemaakt.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- informeert zich proactief over het beleid van de organisatie;
- is zich bewust van de betekenis van beleid voor eigen taken en handelen in contact met mensen en groepen;
- werkt overeenkomstig de voorgeschreven instructies en procedures;
- maakt knelpunten in beleid tijdig bespreekbaar;
- licht knelpunten en oplossingen duidelijk en kernachtig toe.

B1-K2-W1: Voert het beleid uit

- legt het beleid op begrijpelijke en professionele wijze uit;

De onderliggende competenties zijn: Instructies en procedures opvolgen, Presenteren

B1-K2-W2: Voert administratieve taken uit

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar verzorgt administratieve werkzaamheden en correspondentie behorend bij diens werk met mensen en groepen. De beginnend beroepsbeoefenaar legt afspraken voor een aanpak vast en rapporteert over de voortgang en evaluatie van de aanpak. Op deze wijze zorgt die voor de verantwoording van diens werkzaamheden naar de leidinggevende/opdrachtgever en overige betrokkenen. De beginnend beroepsbeoefenaar registreert relevante gegevens in het binnen de organisatie gehanteerde systeem en maakt gebruik van beschikbare software.

Resultaat

Administratie en correspondentie ten behoeve van diens werk met mensen en groepen zijn uitgevoerd en gegevens zijn geregistreerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- verwerkt en registreert alle benodigde gegevens efficiënt, volledig en nauwkeurig;
- zorgt voor volledige, nauwkeurige en begrijpelijke correspondentie;
- rapporteert volledig en nauwkeurig;
- werkt nauwgezet overeenkomstig de voorgeschreven instructies, richtlijnen en procedures;
- verwerkt de administratie nauwgezet volgens de geldende wet- en regelgeving.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Instructies en procedures opvolgen

B1-K2-W3: Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar houdt maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen in de sector bij en stelt zich op de hoogte van actuele wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en de actuele visie op sociaal werk. De beginnend beroepsbeoefenaar leert van diens ervaringen, reflecteert op eigen handelen, vraagt om feedback, geeft feedback aan anderen en formuleert verbeteracties voor zijn werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar neemt deel aan intervisiegroepen en discussieert met collega's en anderen over beroepstaken en werkzaamheden.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de eigen professionaliteit verder ontwikkeld en bijgedragen aan die van collega's.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- houdt proactief de vakinhoudelijke ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving in de sector bij;
- vraagt en geeft effectief feedback;
- zet feedback doelbewust in bij de reflectie op de eigen ontwikkeling;
- formuleert meetbare, uitdagende en haalbare verbeterpunten voor zijn werkzaamheden;
- deelt actief kennis en expertise met collega's en andere deskundigen.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Leren

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Engels (alleen voor niveau 4)

Het generieke examenonderdeel Engels maakt deel uit van elke kwalificatie op mbo-niveau 4 in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 2 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

P1 Sociaal werker
Mbo-niveau
4
Typering van het beroep
Niet van toepassing
Beroepsvereisten
Nee